

Posudek diplomové práce Mikuláše Preiningera *Topos v kritické analýze diskurzu*

Mikuláš Preininger se ve své diplomové práci zaměřuje na jeden aspekt argumentace v perspektivě diskurzivně-historického přístupu k analýze diskurzu (DHA), a to konkrétně pojem topos. Topos, podobně jako warrant v toulminovském pojetí argumentace, je obecně přijímané tvrzení o světě, které umožňuje propojení teze a explicitně uváděných argumentů. Toto tvrzení je přitom v reálných projevech implicitní, inferovatelné na základě znalosti světa. Jako takový je pro DHA, přístup založený na popisu diskurzivních narativů a strategií (re)produkcí nerovností v široce, sociopoliticky pojímaném diskurzu, jedním z klíčových konceptů. V kontrastu s jeho relevancí je však určitá nejasnost v pojímání toposu i metodologická nedůslednost či nedostatečnost při jeho využití v analytické praxi. Otázka možnosti smysluplného a jednotného vymezení a důvěryhodného analytického využití toposu v DHA je tak pro analýzu diskurzu zásadní a její řešení záslužné.

Předložená diplomová práce je teoretická a je na místě poznamenat, že výbava získaná dvouoborovým studiem bohemistiky a filozofie diplomantovi umožňuje takovou práci zpracovat na potřebné úrovni s dostatečnou mírou reflexe odborné literatury i vlastních úvahových kroků. M. Preininger využívá jak programové texty DHA, v nichž je topos definován a demonstrativně využíván, tak některé případové studie vypracované v kontextu DHA. Velký prostor věnuje již existující kritice tohoto konceptu a polemice s tím související, která se týká jak transparentnosti, tak normativní platnosti tohoto konceptu. Výsledkem diplomantovy analýzy je soubor doporučení pro analytickou praxi argumentace s využitím konceptu topos v rámci DHA.

Diplomovou práci kolegy Preiningera vnímám jako velmi zdařilou – má dobře vymezené téma založené na důležité otázce, je poučená a zároveň srozumitelně vystavěná, dospívá k jasnému závěru. Jazykově je práce zpracována na vysoké úrovni, formální nedostatky v ní prakticky nejsou.

Předložená diplomová práce bude užitečná pro všechny analytiky diskurzu, kteří ve svém přístupu alespoň částečně přihlížejí k DHA a zohledňují argumentaci, neboť jim poskytuje odůvodněná doporučení pro vlastní analytickou praxi, a umožňuje tak i v kontextu analýzy argumentace v DHA zachovat pojem topos a přitom aspirovat na potřebnou míru analytické rigoróznosti. Diplomová práce ostatně předpokládá, že v ní navržená doporučení budou následně využita v konkrétních případových studiích. Mé celkové hodnocení diplomové práce Mikuláše Preiningera je proto takové, že ji nejen ráda doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením výborně, ale zároveň velmi doporučuji, aby byla publikována ve formě odborné studie a mohla tak nechat prověřit nosnost stanovených doporučení jejich dalším životem v odborné komunitě.

V Praze dne 14. 1. 2020

Mgr. Eva Lehečková, Ph.D.